

Innst. 189 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 52 S (2013–2014)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Bosnia-Hercegovina, begge av 24. juni 2013

Til Stortinget

Sammendrag

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina ble undertegnet under EFTAs ministermøte i Trondheim 24. juni 2013.

Et bærende prinsipp i EFTA-statenes tredjelandspolitikk er parallellitet med EU. Bakgrunnen for dette prinsippet er å sikre norske bedrifter like gode vilkår som konkurrenter fra EU-stater og for å bidra til prosesser av mer politisk karakter, som Barcelona-prosessen og stabiliseringsarbeidet på Vest Balkan. Gjennom frihandelsavtalen med Bosnia-Hercegovina ønsker EFTA å bidra til økt stabilitet i regionen, og å styrke den økonomiske utviklingen i Bosnia-Hercegovina.

Frihandelsavtalen mellom EFTA og Bosnia-Hercegovina omfatter handel med industrivarer, herunder fisk og andre marine produkter, bearbeidede landbruksvarer, handel og bærekraftig utvikling, betalinger og overføringer, konkurransespørsmål og immaterielle rettigheter. Videre inneholder avtalen overordnede bestemmelser om investeringer, offentlige anskaffelser og tjenester. Det skal også inngås egne avtaler mellom hver av EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina om handel med landbruksprodukter. Landbruksavtalene inngår i avtalegrunnlaget som oppretter frihandelsområdet mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina.

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina vil være et bidrag til å støtte opp om den demokratiske og økonomiske utviklingen i landet og regionen for øvrig. Blant annet har EFTA-statene forpliktet seg til å avvike all importtoll på industrivarer og avgifter med tilsvarende virkning fra avtalens ikrafttredelse. Avtalen åpner opp det bosniske markedet for norsk fisk og industrivarer. Alle industrivarer og fisk, med unntak for ti fiskelinjer hvor Norge ikke har eksportinteresser, innrømmes nulltoll. For varer Bosnia-Hercegovina anser som sensitive vil dette skje etter en nedtrappingsperiode. På landbruksområdet har Norge gitt bedre markedsadgang innenfor rammen av norsk landbrukspolitik.

Videre fikk EFTA gjennomslag for at partene ikke kan treffe anti-dumpingtiltak mot hverandre. Dette var et høyt prioritert og prinsipielt viktig spørsmål for Norge i forhandlingene.

Opprinnelsesreglene skal reguleres av Konvensjon om felles preferanseopprinnelsesregler for Europa og statene ved Middelhavet, med unntak for landbruksvarer hvor det kun vil være mulig med bilateral kumulasjon.

Avtalen inneholder et kapittel om handel og bærekraftig utvikling som er identisk med EFTAs modellkapittel.

EFTA-statene har opptrådt som en samlet gruppe i forhandlingene på basis av felles forhandlingsposisjoner det er blitt enighet om etter forutgående interne EFTA-møter.

Frihandelsavtalen og den bilaterale landbruksavtalen vil bli lagt samlet frem for Verdens handelsorganisasjon (WTO) for å tilfredsstille kravet i artikkel XXIV i GATT om at et handelsområde skal omfatte opphevelse av handelsrestriksjoner som toll m.m. for den vesentlige del av samhandelen mellom partene i henhold til visse kriterier.

I og med at inngåelse av frihandelsavtalen og den bilaterale landbruksavtalen anses som en sak av særlig viktighet, er Stortingets samtykke til ratifikasjon nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Frihandelsavtalen og den bilaterale landbruksavtalens hoveddeler i engelsk originalversjon med oversettelse til norsk, følger som trykte vedlegg til proposisjonen. Vedleggene til avtalene overleveres Stortinget som utrykte vedlegg. Vedleggene er også tilgjengelig elektronisk på www.regjeringen.no.

Den bilaterale landbruksavtalen

WTOs regelverk legger til grunn at man i en frihandelsavtale skal eliminere toll og andre handelsrestriksjoner for den vesentlige del av samhandelen. Det er derfor også fremforhandlet individuelle bilaterale avtaler om handel med ubearbeidede landbruksvarer mellom den enkelte EFTA-stat og Bosnia-Hercegovina.

I de bilaterale forhandlingene om ubearbeidede landbruksvarer har det vært en forutsetning at hver avtalepart skal kunne gjennomføre sin egen nasjonale landbrukspolitikk. Avtalen mellom Norge og Bosnia-Hercegovina inneholder en liste over tollkonseksjoner fra henholdsvis Norge og Bosnia-Hercegovina. Det er ikke gitt vesentlige tollreduksjoner for noen sensitive norske jordbruksprodukter. Det er gitt tollkonseksjoner for blomster, tomater, agurker, grønnsaker, frukt, bær, vegetabiliske oljer og drikkevarer. Norge har fått reduserte tollsatser inn til Bosnia-Hercegovina for sauekjøtt, spiselige biprodukter, planter, soyaolje, vann, akevitt og mat for kjæledyr.

Dersom en av partene ønsker det, skal partene konsultere om videre liberalisering av handelen med landbruksvarer.

Gjennomføring i norsk rett

I Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter og avgifter 2014 gis Finansdepartementet fullmakt til å iverksette de tollmessige sider ved frihandelsavtalen og landbruksavtalen med Bosnia-Hercegovina for budsjettperioden 2014. Avtalene vil bli gjennomført ved endring av tolltariffen. De nødvendige endringer vil også bli gjennomført i Finansdepartementets forskrift av 13. desember 2004 nr. 1702 om preferensielle opprinnelsesregler.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det ventes at det årlige provenytapet som følger av tollkonseksjonene i frihandelsavtalen er marginalt. Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina og den bilaterale avtalen om handel med landbruksvarer mellom Norge og Bosnia-Hercegovina vil heller ikke medføre andre budsjettmessige konsekvenser av betydning.

Utover vanlig arbeid i forbindelse med toll- og opprinnelsesrelaterte oppgaver og forberedelser til og gjennomføring av møter vil ikke avtalen og landbruksavtalen ha administrative konsekvenser.

Avtalene vil legge til rette for økt handel mellom Norge og Bosnia-Hercegovina, og dette kan gi samfunnsøkonomiske gevinster for begge land. Gevinstene vil imidlertid ventelig være små, siden handelen må antas å ha lite volum.

Frihandelsavtalen og avtalen om handel med landbruksvarer er forelagt samtlige departementer som alle anbefaler at ratifikasjon finner sted.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, og fra Venstre Pål Farstad, viser til Prop. 52 S (2013–2014) om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Bosnia-Hercegovina, begge av 24. juni 2013. Frihandelsavtalen omfatter handel med industrivarer, herunder fisk og andre marine produkter, bearbeidede landbruksvarer, handel og bærekraftig utvikling, betalinger og overføringer, konkurransespørsmål og immaterielle rettigheter. Videre inneholder avtalen overordnede bestemmelser om investeringer, offentlige anskaffelser og tjenester. Det skal også inngås egne avtaler mellom hver av EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina om handel med landbruksprodukter. Landbruksavtalene inngår i avtalegrunnlaget som oppretter frihandelsområdet mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina.

Komiteen merker seg at frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina vil være et bidrag til å støtte opp om den demokratiske og økonomiske utviklingen i landet og regionen for øvrig.

Komiteen viser til at et bærende prinsipp i EFTA-statenes tredjelandspolitikk er parallellitet med EU. Bakgrunnen for dette prinsippet er å sikre norske bedrifter like gode vilkår som konkurrenter fra EU-stater og for å bidra til prosesser av mer politisk karakter. Gjennom frihandelsavtalen med Bosnia-Hercegovina ønsker EFTA å bidra til økt stabilitet i regionen og å styrke den økonomiske utviklingen.

Komiteen merker seg at Frihandelsavtalen og avtalen om handel med landbruksvarer er forelagt samtlige departementer, som alle anbefaler at ratifikasjon finner sted.

Komiteen tilrår at frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina og avtalen om handel med landbruksvarer mellom Norge og Bosnia-Hercegovina ratifiseres.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 24. april 2014 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 7. mai 2014:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 52 S (2013–2014) og har ingen ytterligere merknader.»

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Bosnia-Hercegovina og en avtale om handel med landbruksvarer mellom Norge og Bosnia-Hercegovina, begge av 24. juni 2013.

Oslo, i næringskomiteen, 8. mai 2014

Geir Pollestad

leder

Ingunn Foss

ordfører

